

TRANSPORDIAMET

Liina Roosimägi
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve
Amet
info@ttja.ee

Teie 16.09.2024 nr 16-7/22-18228-040

Meie 16.10.2024 nr 7.2-4/24/15951-2

AS Utilitas Tallinn hoonestusloa taotluse muutmise taotlusele arvamuse andmine

Austatud Liina Roosimägi

Küsisite Transpordiameti seisukohta AS Utilitas Tallinn mereveetorule muudetud hoonestusloa alusel hoonestusloa andmise kohta. Oma seisukoha kujundamisel küsisime kavandatava toru kohta täiendavalt arvamust Riigilaevastiku lootsidelt ja MTÜ-lt Eesti Laevajuhtide Liit ning täpsustusi AS-lt Tallinna Sadam. Transpordiamet tunneb siiski jätkuvalt muret kruisikaisid küllastavatele laevadele kavandatavast torust tulenevate riskide pärast, mida meie hinnangul ei ole piisava põhjalikkusega hinnatud ja maandatud.

AS Tallinna Sadam teatas Transpordiameti täpsustavatele küsimustele vastates, et ei ole teinud meretorude osas koostööd kruisilaevade operaatoritega ning on hinnanud võimalikke ohte ennekõike akvatooriumi piires. Samas toimub kruisikaide äärde saabuvate kruisilaevade manööverdamine peamiselt just akvatooriumist väljaspool ning laevajuhtid nii Transpordiametis kui väljaspool, kellega konsulteeriti (lootsid, Eesti Laevajuhtide Liit) on seisukohal, et toru paigaldamine sellisesse kohta kujutaks häiringut laevaliiklusele, mis vajab täiendavat leevendamist, nt toru süvistamisega merepõhja. Konsulteeriti ka kahe kruisilaeva kapteniga. Üks neist viitas, et mujal on selliste kai lähedusse paigaldatud torude puhul ohutuse tagamiseks kohustuslik pukseri kasutamine. Teine ütles, et toru ei ole probleem, kui toruomaniku vastutuskindlustus katab torust tulenevad kahjud laevale ning välistab sellistel juhtudel laevale nõuete esitamise toru kahjustamise eest.

TTÜ riskianalüüsist (*Risk Assessment of Ship Anchoring Near Underwater Pipelines*), mille käigus modelleeriti suure kruisilaeva ankru ja toruga toimuvat nende kohtumisel, jäi samuti õhku kahtlusi, kuna uuritud laeva hädapidurdusel ankru piki toru lohisemisel jõudsid jõud ankruketis 90%ni selle purunemisjõust. Nii väikese varu juures ei ole mõne teise laeva (ja ankruketi kombinatsiooni) puhul välistatud ankruketi purunemine ning laeva sõitmine kaisse või kaldasse. Uuringus ketile mõjuvate jõudude vähendamiseks pakutud kahe ankru kasutamine ei ole konsulteeritud laevajuhtide hinnangul realistlik vaikimisi kasutamiseks kehtestatav lahendus.

Muuhulgas toodi arutelude käigus välja, et toru kavandamisel tuleks tähelepanu pöörata ka võimalusele, et kaide juures manööverdavate laevade sõukruvid tekitavad tugevaid veejugasid,

mis võivad toru paigast liigutada või pinnast selle alt ära uuristada.

AS Utilitas Tallinn õiguslikus arvamuses on välja toodud, et kehtiv õigus ei anna alust keelata mereveetoru rajamist ankruala lähedusse. Selle vastu ei saa vaielda, kuid Transpordiamet vaatab asja teise poole pealt. Leiame, et ka juriidilise külje pealt mereveetoru häiriks laevaliiklust, kuna meresõiduohutuse seadus (edaspidi MSOS) § 45 lg 8 keelab torujuhtme trassile lähemal kui 0,5 meremiili tegevused, mis võivad torujuhet kahjustada, siis mereveetoru rajamisel soovitud asukohta muutuks Tallinna lahe ankruala B kasutamine laeva jaoks seadusega keelatud tegevuseks, mille eest on ette nähtud vastutus. Kui laev on seadusega keelatud alal ankru alla lasknud, pannes toime õigusrikkumise, ei saa olla kindel, et kindlustus seeläbi laevale või mereveetorule tekkinud kahju hüvitab. Vastuolu MSOS-iga tuleb enne toru rajamist lahendada.

Kuna hoonestusloa ala asub laevaliikluse olulisel ja mh kriitiliste manöövrите tegemise alal, kus laevadel on õigustatud ootus takistustevabale liiklemisele, tuleb tagada, et lisaks seaduserikkumise välistamisele on tagatud ka nendele torust tuleneda võivate kahjude kompenseerimine.

Eelnevast tulenevalt on Transpordiamet nõus AS Utilitas Tallinn mereveetorule hoonestusloa andmisega järgmistel tingimustel:

1. akvatooriumi piirist mere pool 0,3 meremiili ulatuses toru kaetakse või süvistatakse merepõhja vähemalt 3 m sügavusele või
2. kruisikaride äärde saabuvad laevad peavad kasutama pukserit, et tagatud oleks avariolukordades juhitavuse säilitamine ka ankru kaotamise korral;
3. AS Utilitas Tallinn sõlmib vastutuskindlustuslepingu, mis tagab võimalike mereveetorust tulenevate kahjude kompenseerimise laevadele ja laevade vabastamise torule tekitatud kahjude hüvitamisest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kert Süsmalainen

juhataja

laevateede ja sadamate osakond

Teadmiseks: Kliimaministeerium

Pärtel Keskküla

5243837, Partel.Keskkyla@transpordiamet.ee